

Дефиниция за уязвимостта към корупция

Констатации на VCA
Програми за общинска реформа
Ролята на организациите на гражданското общество при изпълнението

София Петкова

Пабло Янгуас

17 февруари 2023 г.
София, България

Кратко изложение:

- Дефиниция на уязвимостта към корупция
- Програмата на IRI в България
- Основни моменти от констатациите на VCA
- Общински програми за антикорупционни реформи
- Ролята на организациите на гражданското общество при внедряването

Уязвимост към корупция

Подходът на IRI

Подход: **Уязвимост** към корупция

Концепция	Уязвимост
ПРОЗРАЧНОСТ	<i>Непрозрачните процеси на вземане на решения улесняват формирането на политики, съобразно корупционни интереси</i>
ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	<i>Недоверието и откъснатостта на гражданите позволяват по-лесно лидерите да бъдат повлияни от частни интереси</i>
МЕХАНИЗМИ ЗА ПОЧТЕНОСТ	<i>Липсата на отчетност и наказание прави корупционното поведение по-изкушаващо.</i>

Някои важни разлики

**Смекчаване на
уязвимостите**

Превенция

Реформа

спрямо

**Изкореняване на
корупцията**

Наказание

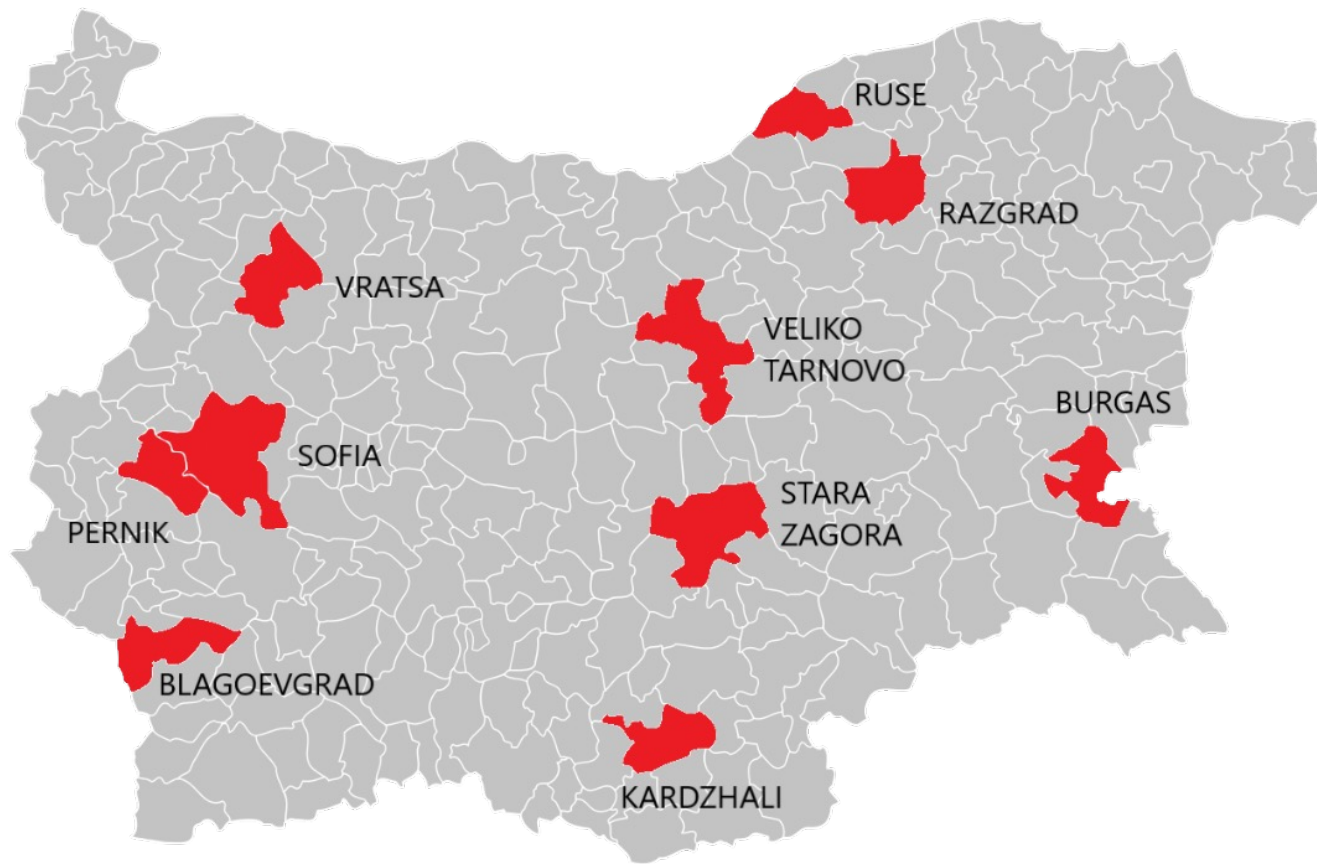
Правно действие

Програмата на IRI в България

Борба с уязвимостта на общините към корупция

Програмата

Обхват

- Изпълнява се в 10 общини

Цели:

- Идентифициране на уязвимостта на общините към корупция
- Генериране на решения въз основа на приноса на местните власти и неправителствения сектор на общинско ниво
- Подпомагане на въвеждането на добри практики чрез програмите за реформи

Етапи на програмата

Общинските работни групи в София, Русе, Враца и Разград провеждат сесии за валидиране на първия проект на докладите на VCA.

Процесът във VCA

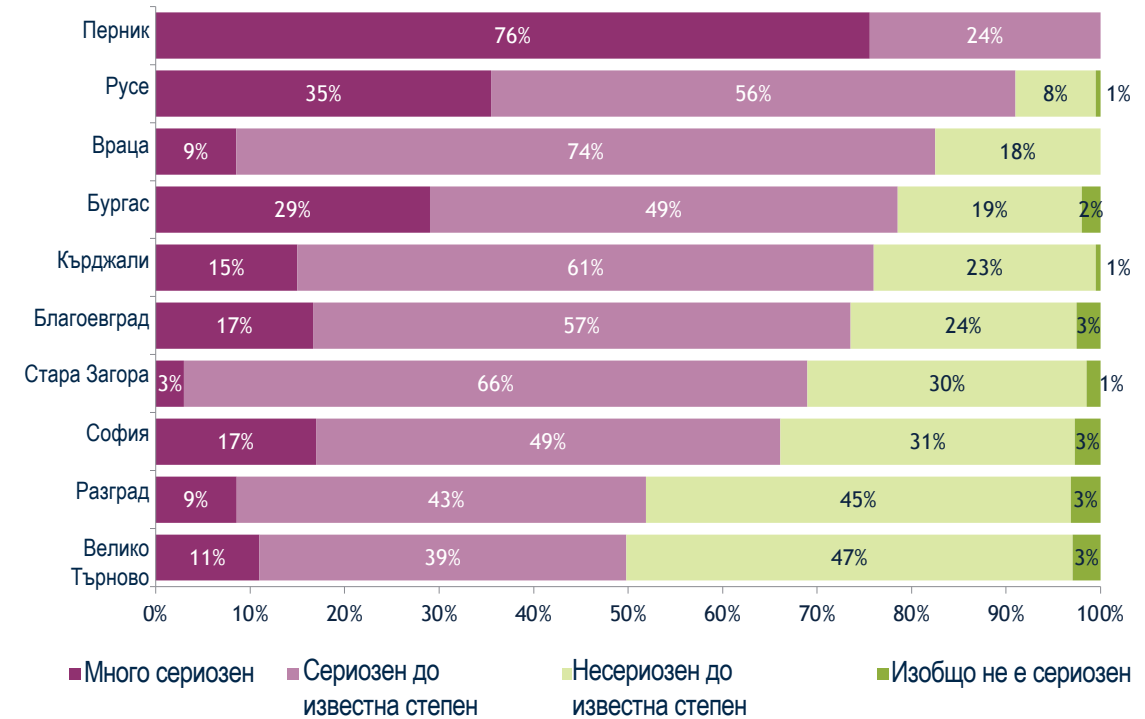
- 115 интервюта
- 10 създадени общински работни групи
- 10 съставени доклада от страна на VCA
- 10 сесии за валидиране на докладите за VCA, проведени с работните групи
- Доклад, публикуван на 18 юли 2022 г.
- Определяне на отправната точка за реформите: идентифициране на уязвимостта към корупция

Общински анкети

- 10 общински анкети
- Публикуване на резултатите на английски и български език
- Измерване на **усещането на гражданите** за корупция и прозрачност с цел подпомагане определянето на фокуса на програмите за реформи
- Представяне на докладите на VCA и резултатите от анкетите на общинско ниво: кметове, работни групи, обществени дискусии

Смятате ли, че корупцията във Вашата община е сериозен проблем или не?

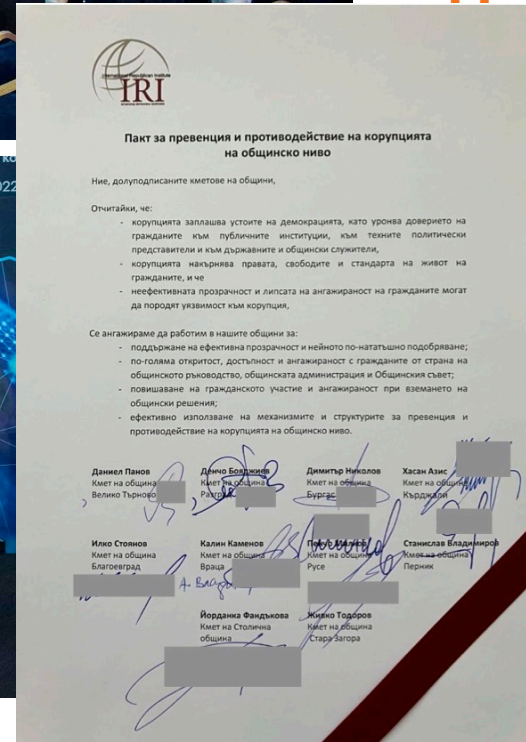

8

Възприемане на корупцията като проблем на общинско ниво

Националната антикорупционна конференция

- Подписване на Общинския антикорупционен пакт
- Споделяне на международен партньорски опит
- Представяне на международни мрежи
- Споделяне на добри практики в областта на прозрачността и гражданското участие
- Тематични дискусии с членовете на общинските работни групи

Програми за антикорупционни реформи

- Проектирани и приети от работните групи с консенсус
- Представени на кметовете през декември 2022 г.
- **Официално приемане от общинските съвети**
- Изпълнение
- IRI ще оказва подкрепа при внедряването на реформите
- Работните групи ще продължат да заседават, за да наблюдават и подкрепят внедряването

Констатации на VCA

Как уязвимостите затрудняват превенцията на корупцията

1. Не се използват механизми за превенция на корупцията

ПРОБЛЕМ

- Немного данни за използване на съществуващите механизми в съответствие с националното законодателство
- Разминаване между сериозността на корупцията на национално и общинско равнище

УЯЗВИМОСТ

- Пропуските в знанията подкопават възпирането
- Пропуските в правоприлагането подкопават доверието

ПРЕПОРЪКА

- Подобряване на комуникацията и докладването относно корупцията и борбата с нея

2. Прозрачността не е лесна за практикуване

ПРОБЛЕМ

- Ангажимент за прозрачност и спазване на изискванията
- Едностранчив подход към предоставянето на информация, която понякога е непълна и недостъпна

УЯЗВИМОСТ

- Привидност на откритостта без реални средства за отчетност
- Усещането за непрозрачност понижава доверието в управлението и създава предпоставки за корупция

ПРЕПОРЪКА

- Преориентиране на практиката за предоставяне на обществена информация към нуждите на гражданите и лесното ѝ използване

3. Неформални канали, използвани за заобикаляне на администрацията

ПРОБЛЕМ

- Кметовете взаимодействат често и директно с гражданите, което води до решаване на проблемите на високо ниво
- Администрациите могат да бъдат дистанцирани и тромави, а съветите - недостъпни
- Гражданите се обръщат към кмета, за да „свърши работата“

УЯЗВИМОСТ

- Фокусът върху кмета създава неефективност и дискриминационен достъп
- Отвлича вниманието от членовете на съвета и държавните служители

ПРЕПОРЪКА

- Укрепване на официалните комуникационни канали
- Укрепване на подкрепата на електората на съветите

4. Оттегляне на гражданите от платформите за участие

ПРОБЛЕМ

- От общините се изисква да се консултират с гражданите по отношение на бюджети и важни политики; някои отиват още по-далеч
- Малък брой граждани присъстват на обществени дискусии, които се смятат за твърде формалистични и показни

УЯЗВИМОСТ

- Постоянната неангажираност на гражданите подкопава отчетността
- Липсата на граждански контрол отслабва превенцията на корупцията

ПРЕПОРЪКА

- Разработване на наредби с ясни процедури и изисквания за обществени консултации
- Приемане на платформи с открит достъп за участие

5. Липса на съществена роля на гражданското общество в съставянето на политики

ПРОБЛЕМ

- Общините работят с някои местни сдружения, което понякога се превръща в партньорства
- Ангажираността е непоследователна и избирателна
- Съществува известно недоверие към независимите НПО

УЯЗВИМОСТ

- Отчуждаването на групи на гражданското общество ограничават възможностите на гражданите да наблюдават и изпращат запитвания до управляващите

ПРЕПОРЪКА

- Разработване на по-структурирани диалози по политиките, при които НПО могат да предоставят техническа подкрепа и да осъществяват надзор

Програми за антикорупционна реформа

- Статус на приемане с решения на Общинския съвет
- Съдържание

Реформите

Община	Реформи Краткосрочни:	Средно- и дългосрочни:
<i>Стара Загора</i>	<ul style="list-style-type: none">- Кампания за повишаване на информираността и насърчаване ползването на е-услугите на общината от гражданите;- Подобряване на координацията и взаимодействието между общината и организациите на гражданското общество.	<ul style="list-style-type: none">- Укрепване на ролята и повишаване на активността на обществения посредник;- Укрепване на процеса на обществени консултации чрез приемане на общинска наредба и ориентиране на процеса към реални и конкретни резултати;- Възприемане на процес на гражданско участие в бюджетирането;- Въвеждане на дигитална платформа за гражданско участие.
<i>Разград</i>	<ul style="list-style-type: none">- Актуализиране на общинския уебсайт от гледна точка на потребителския опит	<ul style="list-style-type: none">- Разработване на институционална комуникационна стратегия;- Въвеждане функцията на обществен посредник в Община Разград.

Реформите (продължение)

Община	Реформи Краткосрочни:	Средно- и дългосрочни:
<i>Кърджали</i>	<ul style="list-style-type: none">- Провеждане на кампании за гражданско образование;- Провеждане на редовни срещи с гражданите от местните общности;- Обновяване на интернет базираните комуникационни канали, вкл. официалната интернет страница на Община Кърджали от гледна точка на потребителския опит.	<ul style="list-style-type: none">-Укрепване на процеса на обществени консултации с оглед по-добро включване на социално-икономическите партньори, съсловните и браншови организации и НПО.
<i>Бургас</i>	<ul style="list-style-type: none">- Създаване на Механизъм за комуникация между местните власти и гражданските организации;- Провеждане на кампания за повишаване на осведомеността относно корупцията и нейното предотвратяване;- Подобрения в общинския уебсайт от гледна точка на потребителския опит.	<ul style="list-style-type: none">- Въвеждане на Единен комуникационен център за сигнали от гражданите.

Ролята на **ОГО** при изпълнението на реформи

Застъпници и партньори

Изводи от констатациите на VCA за ОГО

Констатация	Какво могат да правят ОГО
<i>1. Не се използват механизми за превенция на корупцията</i>	Обучете обществеността. Проследявайте жалбите и процедурите. Предприемете последващи действия във връзка с твърденията.
<i>2. Прозрачността не е лесна за практикуване</i>	Обяснете на общинските служители какво означава прозрачност. Предложете експертен опит в областта на комуникациите. Влезте в ролята на "преводач".
<i>3. Неформални канали, използвани за заобикаляне на администрацията</i>	Помолете лидерите да засилят процеса на комуникация. Обяснете на гражданите как да използват официалните канали.
<i>4. Оттегляне на гражданите от платформите за участие</i>	Обърнете се към гражданите, за да разберете мотивите им. Обяснете на лидерите защо ангажираността е важна. Свържете дейностите на ОГО с участието на обществеността.
<i>5. Липса на съществена роля на гражданското общество в съставянето на политики</i>	Координирайте се с други ОГО в същия сектор. Установете връзки със съответните държавни служители. Изгответе варианти и препоръки.

Как уязвимостите засягат ОГО

Уязвимости	Изводи за ОГО
ПРОЗРАЧНОСТ	<i>По-трудно е да се търси отговорност от лидерите за това, което правят, защо го правят и как го правят.</i>
ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	<i>По-трудно е да се мобилизира директен и индиректен граждански натиск върху лидерите с цел насърчаване на почтеността и борба с корупцията</i>
МЕХАНИЗМИ ЗА ПОЧТЕНОСТ	<i>По-трудно е да се разбере за нарушенията и да се убедят гражданите, че мобилизацията ще доведе до осезаеми резултати</i>

Един глас, множество роли

*Повишаване на
информираността*

Застъпничество

РЕФОРМА

*Техническа
поддръжка*

*Наблюдение на
изпълнението*

Компромиси и предизвикателства

Външни спрямо Вътрешни

Помирителни спрямо Конфронтационни

Обществен натиск спрямо Техническо влияние

Партньорство спрямо Протести

Въпроси и отговори

БЛАГОДАРИМ!

IRI.org

@IRIGlobal

sofiya@iri.org
pyanguas@iri.org